

Buss, hav och bräda. Pelle, 6 år, bär brädan förbi folkabussen på stranden i Träslövsläge. Pappa Jakob och mamma Carina hejar på.

BILD: BJÖRN OLSSON

Bilen som aldrig går ur tiden

Kanske tillhör Carina och Jakob Huldén den sista generationen praktiska användare av den mångsidiga VW-bussen. Nu när folkabussen fyllt 60 år är den snabbt på väg från obemärkt laståsnå till samlarföremål.

Jakob Huldén är från Göteborg och tillbringade som tonåring somrarna på Brännö. Där övertalade han ett par kompisar att börja vindsurfa. När de just gått ut gymnasiet och tagit körkort köpte de en folkabuss och körde 1992 till Varberg för att surfa.

- Första gången vi körde ner till Varberg var vi så ovana att köra bil. Vi tyckte det var så långt till Varberg att vi var tvungna att ta en paus på vägen, berättar Jakob. Två somrar bodde han och

kompisarna i bussen på stranden vid Apelviken.

- Men året efter vi åkte ner första gången träffade jag Carina i en annan surfbuss, säger Jakob.

- Det var ödet, säger Carina och skrattar.

De är knappast de enda som träffats i en folkabuss, kanske historiens mest mångsidiga bil - skåpbil, minibuss, pickup med enkelhytt eller dubbelhytt, färgglatt målad hippie-buss med peacemärke i fronten, för att ta några varianter och användningsområden.

DEN KUNDE OCKSÅ FUNGERA som polispiкет, hantverkarsbil, ambulans och som rymlig taxi. Urmoder till alla husbilar - det fanns otaliga sätt att konvertera den till campingbuss.

Själv har skribenten åkt många mil skolskjuts i VW-buss, en inte helt angenäm upplevelse på krokiga grusvägar i Dalsland; längst bak med en bullrig luftkyld motor i ryggen och het luft blåsand på benen, ständigt kämpande mot illamäendet när bussen skakade fram i potthålorna. Usch ja.

Men det var ju inte folkabussens fel att vägarna var usla. På den tiden avvägdes bussen till det mesta. Den var så vanlig att man inte lade märke till den.

Carina är från Varbergstrakten och 1994 flyttade Jakob dit och de skaffade lägenhet och flyttade ihop. Men de levde surfingliv tills de gifte sig 1997.

-Vi hade fortsatt med strandkulturen om vi inte hade skaffat barn, då hade vi suttit på någon strand nu. Att vakna på morgonen och slå upp dörrarna mot havet är fantastiskt, säger de.

FÖRRA ÅRET FIRADES att VW-bussen fyllde 60 år, bland annat med en jättefest i Hannover i Tyskland där The Who spelade. Men egentligen är firandet lite fusk. 1947 presenterades bara idén (skissad av den holländske VW-importören Ben Pon) till Volkswagens Transporter. En prototyp visades första gången i november 1949 och inte förrän 8 mars 1950 lämnade den första bussen bandet.

Den riktiga luftkylda folkabussen med motorn bak tillverkades i tre generationer, kallade T1, T2 och T3. T1 känns igen på den delade framrutan och tillverkades till och med årsmodell 1967. Modellen kallas också split window, eller bara split.

Jakob och Carinas buss är en T2 som tillverkades från årsmodell -68 till årsmodell 1979. Den har en hel, böjd, framruta och kallas bay window eller bara bay. Lättast känns den igen på att den ser ut som ett formbröd.

Efterföljaren T3 är fyrkantigare och har mera frambyggd front, den tillverkades från årsmodell 1980 till början av 90-talet.

NÄSTA MODELL hade motorn fram och framhjulsdraft så den glömmes vi i det här sammanhanget.

Folkabussen hade i början samma kläna, luftkylda boxerfyra som bubblan men så småningom blev motorn större och starkare.

Länge var det bara luftkylda motorer som gällde men från 1981 var det möjligt att få bussen levererad med en rak dieselfyra. Tiden började rinna ut för motorn och sommaren 1983 ersattes den men en vattenkyld boxerfyra.

Havskänsla. Dörrarna öppna mot havet, kan det bli bättre? Vi hade fortsatt strandkulturen om vi inte skaffat barn, då hade vi suttit på någon strand. Att vakna på morgonen och slå upp dörrarna mot havet är fantastiskt säger Carina och Jakob Huldén

BILD: BJÖRN OLSSON

Vittberesta surfare. Men de allra flesta utlandsresorna har gått med flyg, surfbussen har mest rullat på hemmaplan.

Bild: BJÖRN OLSSON

Trångt och hjärtligt. Hela familjen samlad i bussen. Märta 9, Hugo, 3 år snart 4, Pappa Jakob, mamma Carina, och Pelle 6 år.

BILD: BJÖRN OLSSON

Folkabussen är förvånansvärt rymlig men den är faktiskt inte längre än en stor personbil, cirka två decimeter kortare än till exempel en Volvo V70 (4,5 m mot 4,7 meter) och har därför använts som rymlig familjebil - den första familjebussen - som kunde konverteras till campingbuss på sommaren.

Men för Carina och Jakob och deras tre barn är bussen för liten för några längre utflykter. Nu åker de sällan ut alla i den, den är för trång att sova fem personer i och egentligen får man bara åka fyra i bussen.

Carina hoppas att alla barnen börjar surfa så familjen kan vara tillsammans.

Så de också kan uppskatta att vara ute i lite sämre väder. Riktiga vindsurfare vill ju ha lågtryck och rejäl blåst för att det ska gå undan. Och nära till surfingen har de. Carina och Jakob Huldén bor nu i en röd ombyggd hallandslänga från 1850 i Träslövsläge, några stenkast från stranden strax söder om Sveriges vindsurfingmekka Apelviken i Varberg. De är inbitna surfare, kör med kitesurfing när det inte blåser tillräckligt.

När GP hälsar på ska Carina iväg till Öland och surfa med några vänner, men först ska hon jobba några timmar, hon är "dagisfröken" som hon säger. Jakob är mellanstadie lärare.

HELA DERAS KOMPISGÄNG är gamla surfare som kommit till Varberg för surfandet. Men den strandkultur som frodades som bäst i Apelviken under 90-talet har nu försvunnit. Kommunen har avgiftsbelagt den parkering där surfarna brukade stå med sina bussar så det strandlivet är borta. Men Carina och Jakob påpekar att vindsurfing som sport är större än någonsin.

Deras VW-buss är från 1973 och i fint originalskick med originallacken kvar.

- Jag har haft flera stycken folkabussar, den här köpte jag 1998 för 4 000 kronor av en äldre dam som bara använt den när hon sålde blommor på torget. Den var helt i original. Under de tolv år damen ägt bilen hade den bara gått 800 mil, dessutom hade hon satt i en utbytesmotor, berättar Jakob. Sedan han köpte bussen har den rullat 2 000 mil, den används bara på sommaren och mestadels till surfstränder i Sverige.

- Nu rullar den mest ned till stranden och någon gång när vi är barnlediga drar vi iväg båda två, säger han.

PÅ VINTERN står bussen i garage. Jakob har gjort campinginredningen, det mesta är återvunnet från hans föregående buss. Det finns rinnande vatten, tvålagig spis och kylskåp. I soffan är en rejäl bashögtalare inbyggd, en konstruktion från tiden innan barnen, när bussen också var partybuss. På röret som innehåller masterna sitter en halv zebra i vardera änden.

- Ett minne från en tidigare zebra-randig buss, säger Carina. Jakob jobbar på att hålla bussen i ordning.

- VW-typ2-klubben hade häromåret en träff här borta, med ett 50-tal bussar, de var så fina att jag fick dåligt samvete och åkte hem och körde rubbing på lacken. Folkabussar är enkla bilar att greja med. Jakob har inte behövt göra så mycket, bara saker som att byta olja och fetta in länkar.

- Jag får lite beröm varje gång jag är på besiktning. Förra gången fick jag mitt första helt blanka besiktningssprotokoll någonsin, det ska jag rama in, skämtar Jakob. PER-OLOF ELIASSON

Busslivet är härligt. Pappa Jakob skämtar med Hugo, 3 år, snart 4.

BILD: BJÖRN OLSSON

Familjen och bussen. Märta 9, Pelle 6 år på brädan, Hugo, 3 år snart 4, i mamma Carinas knä och Pappa Jakob Huldén.

BILD: BJÖRN OLSSON

Surfarfamilj. Hugo, 3 år snart fyra år, vill ha med pappa Jakob ut i vattnet. Den gröna trotjänaren vilar i bakgrunden.

BILD: BJÖRN OLSSON